

Om grunnlaget for inntektsoppgjørene 2013

Foreløpig rapport fra TBU,
18. februar 2013

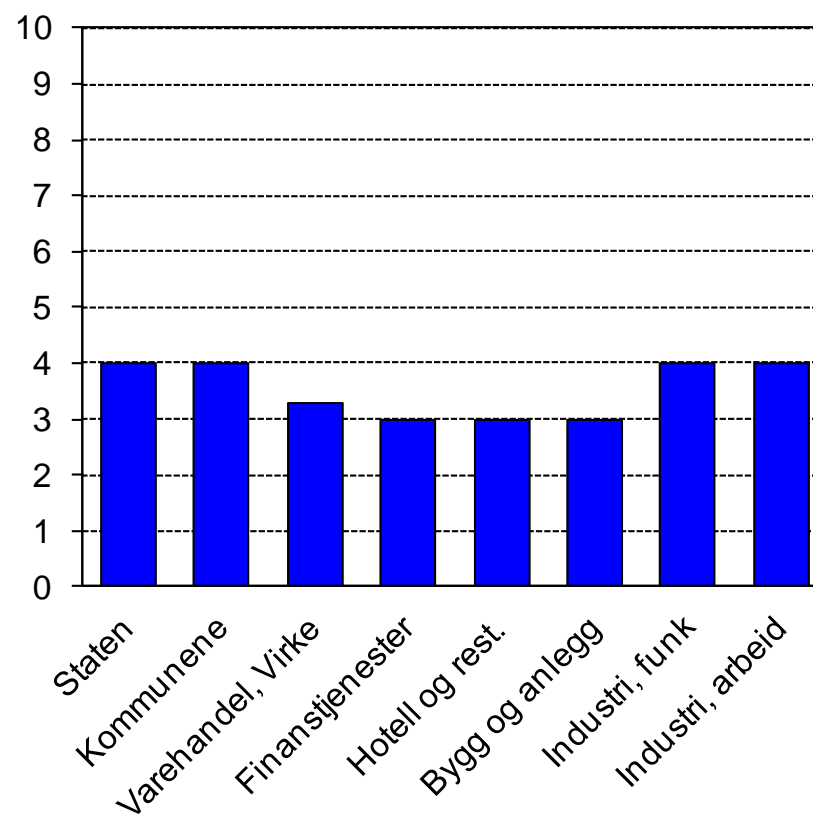
Innholdet i TBU-rapportene

- *Hovedpunkter* i den foreløpige rapporten
 - Lønnsutviklingen i 2012
 - Prisutviklingen – inkl. KPI-anslag for 2013
 - Industriens konkurranseevne
 - Inntektsutviklingen i husholdningene
 - Utviklingen i norsk og internasjonal økonomi
- *Oppdatering* i mars/april 2013 og NOU-publisering
 - Mer fullstendig lønnsstatistikk for 2012
 - Lederlønnsutvikling
 - Lønnsutviklingen for kvinner og menn
 - Lønn etter utdanning
- Oppsummering *etter inntektsoppgjørene* i juni 2013

Litt lavere lønnsvekst i 2012

- Gjennomsnittlig lønnsvekst i 2012 var 4 prosent ned fra 4,2 prosent i 2011
- Mindre forskjeller i lønnsvekst mellom hovedområder
- I 2012 mellom 3 og 4
I 2011 mellom 3,5 og 5
I 2010 mellom 3 og 6
I 2009 enda større var.

Årslønnsvekst 2011-2012 for noen hovedområder. Prosent

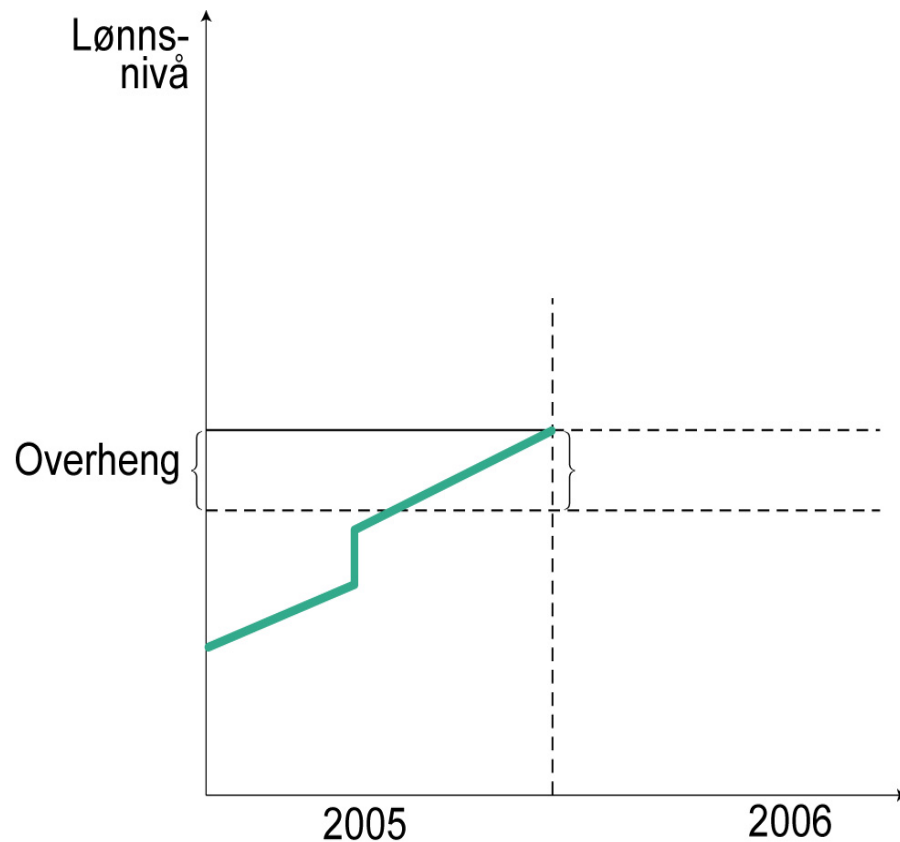
Lønnsoverhenget til 2013

- Overhenget til 2013 er anslått til $1\frac{3}{4}$ prosent
 - $\frac{3}{4}$ prosentpoeng høyere enn til 2012,
 - vanlig med høyt overheng til år med mellomoppgjør

Overheng til 2013 i noen sektorer. Pst.

Industri, arbeidere	1¼
Industri, funksjonærer	2
Finansnæringen	1,4
Virke - bedrifter i varehandel	0,7
Staten	2¼
Kommunene	2½
Spekter - Helseforetakene	1
Spekter – øvrige bedrifter	1,2

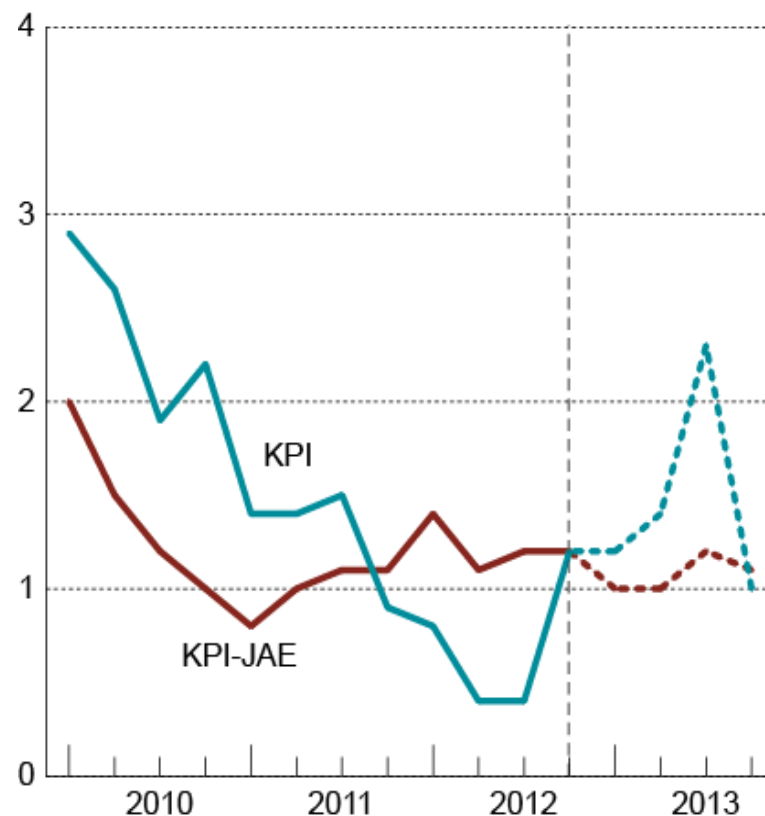
Lønnsoverheng: forholdet mellom lønnsnivået ved utgangen av året og gjennomsnittet over året

Utsiktene for inflasjonen i 2013

- Konsumprisene økte med 0,8 pst. i 2012
 - KPI-JAE steg med 1,2 pst
- Utvalget anslår veksten i KPI til om lag 1,5 prosent fra 2012 til 2013
 - Høyere strømpriser (+)
 - Sterkere kronekurs (-)

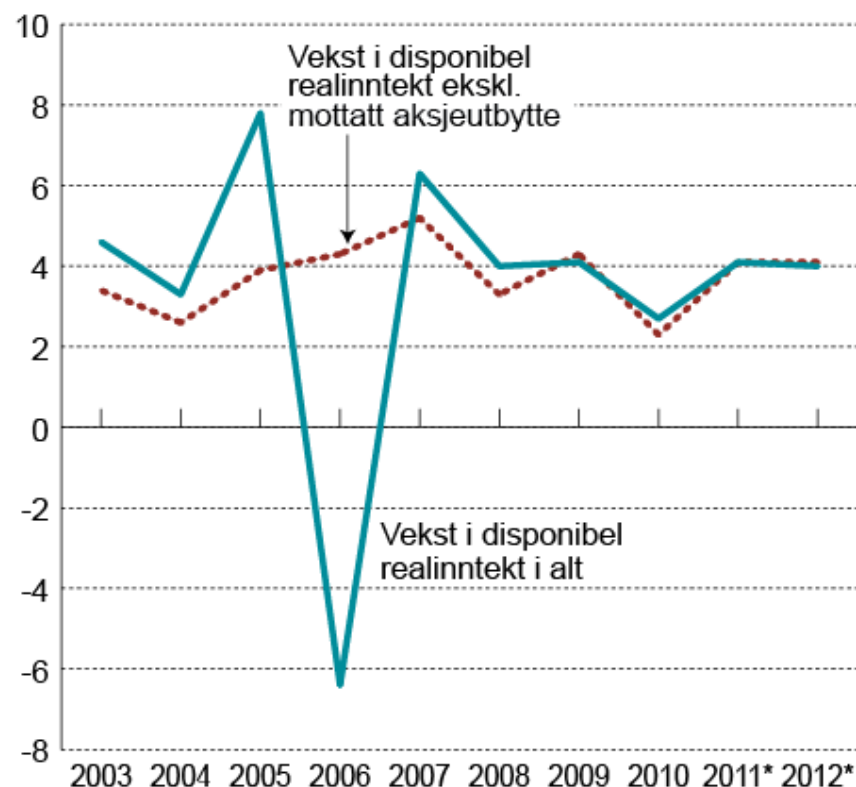
Vekst i konsumpriser, KPI og KPI-JAE.
Prosentvis vekst fra samme kvartal året før

Husholdningenes inntekter

- Høy vekst i disponibel realinntekt i 2012: 4 pst.
- Regnet per person var veksten 2,6 pst.
- Reallønn etter skatt økte i gjennomsnitt med 3,2 prosent fra 2011 til 2012 mot 2,9 prosent året før

Vekst i husholdningenes disponible realinntekt. Prosentvis endring fra året før

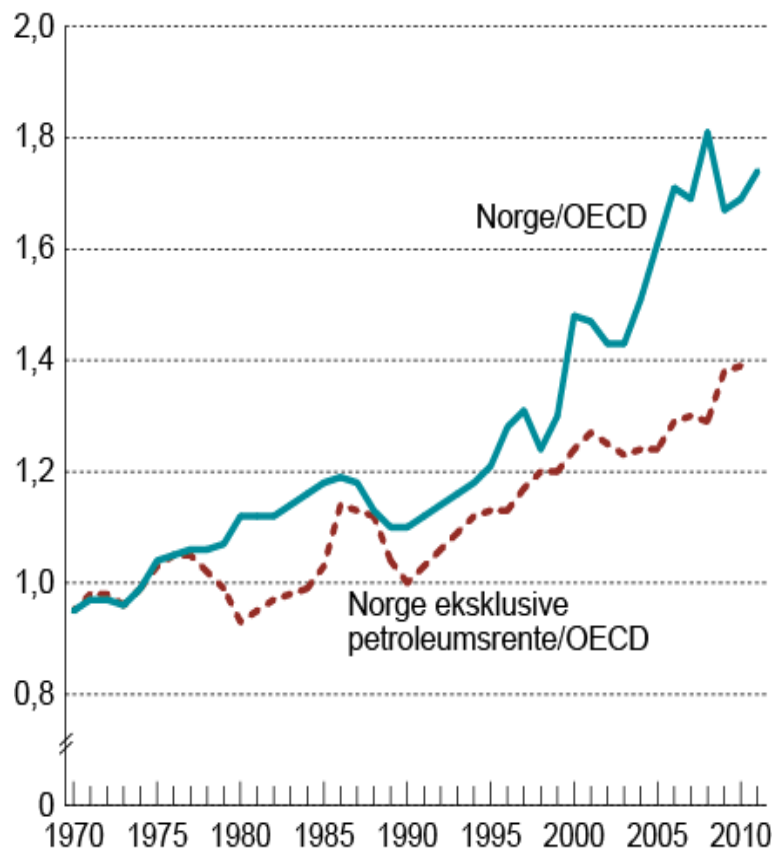

Utviklingen i konkurranseevnen

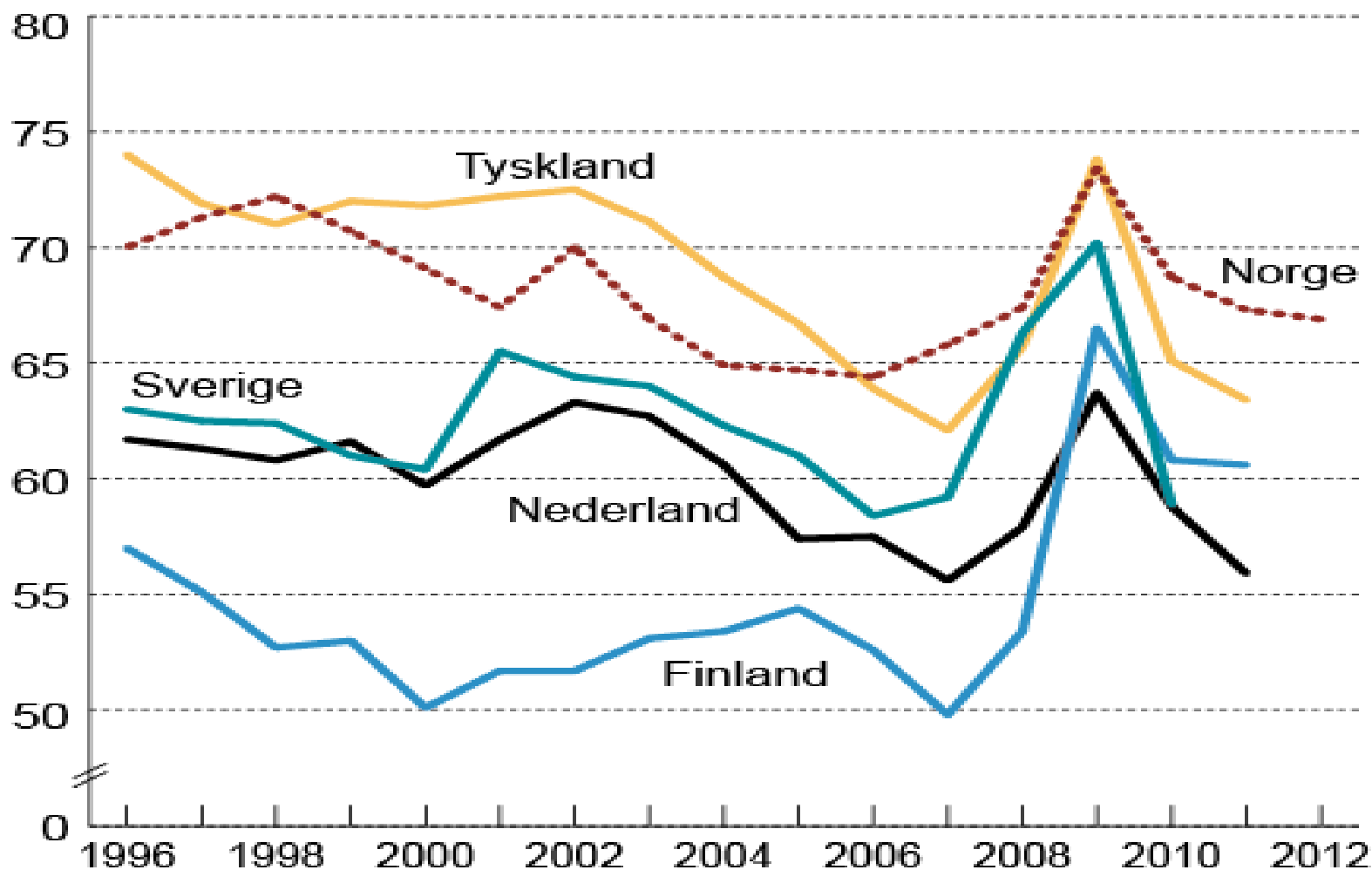
- Gunstig makroøkonomisk utvikling
- "Normalisering" av lønnskostnadsandel i industrien – hovedkursen følges
- Timelønnskostnader øker relativt mye, og fra et høyt nivå
- Relativ produktivitet i industrien stabil i faste priser, men øker i løpende priser

God konkurranseevne for Norge: lav ledighet, høy inntektsvekst, store overskudd på driftsbalansen

- BNP per capita regnet i kjøpekraftjusterte priser øker mye i Norge i forhold til OECD-snittet
- ..også uten ekstrainntekter fra petroleumsvirksomheten
- Inntekter for noen er kostnader for andre. Høy reallønnsvekst i Norge svekker konkurranseevnen for industri mv.

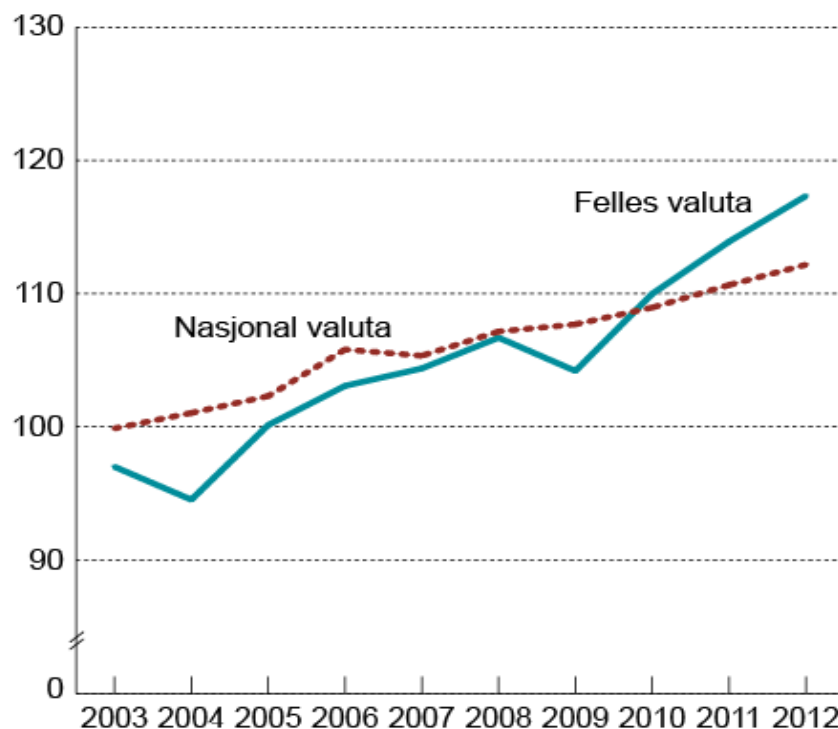
Stabil lønnskostnadsandel i industri = hovedkursen for lønnsdannelsen

Industriens konkurransevne – høyere relative timelønnskostnader

- Stabil lønnskostnadsandel er ingen garanti for at den kostnadmessige konkurransevnen er uendret
- Den kostnadmessige konkurransevnen har svekket seg over tid
- Norske lønninger øker mer enn hos handelspartnerne
- Krona har også styrket seg
- Altså har priser på norske industrivarer steget relativt til konkurrentlandenes

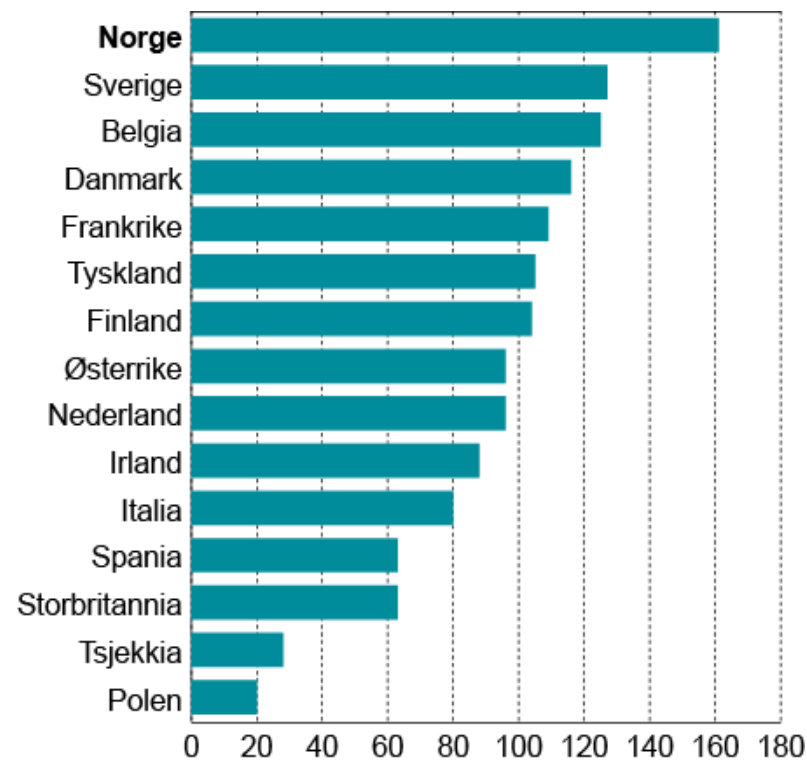
Relative timelønnskostnader i industrien.
2002=100

Konkurransesevnen – nivået på timelønnskostnadene er høyt

- Gjennomsnittlige timelønnskostnader i industrien 61 prosent høyere enn hos handelspartnerne
 - For arbeidere er forskjellen 64 prosent
 - Forverring på 3 % i 2012 hvorav 1,6 prosentpoeng skyldes endring i kronekurs

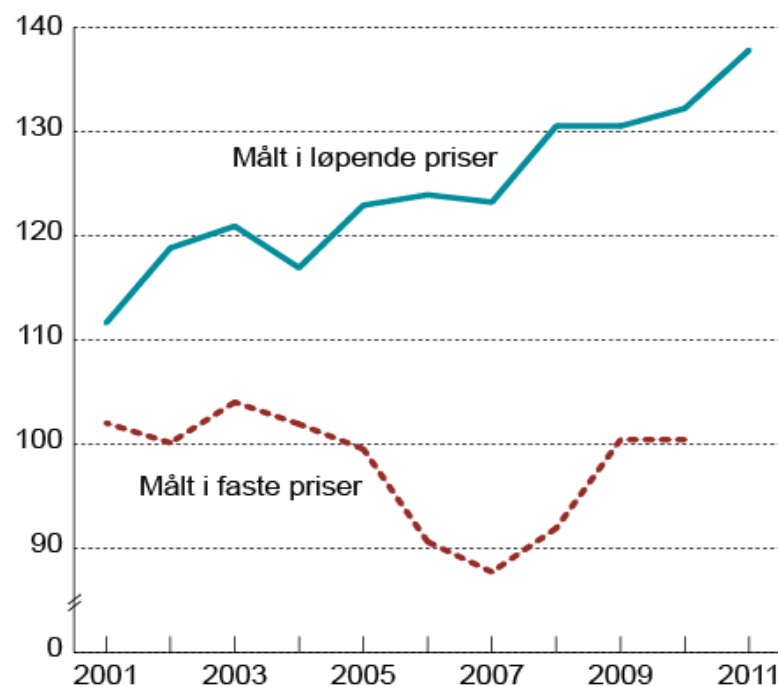
Lønnskostnader per timeverk i norsk industri i forhold til handelspartnerne. 2012. Handelspartnerne =100.

Konkurransesevnen - produktivitet

- Stabil arbeidsproduktivitet i norsk industri i forhold til handelspartnere siste ti år
- Høyere prisvekst på norske produkter har gitt bytteforholdsgevinst for industrien
- Ikke lett å skille mellom volum og pris i slike beregninger

Relativ utvikling i bruttoprodukt pr. timeverk i industrien, faste og løpende priser i felles valuta. Indeks 2000=100.

Hovedpunkter i rapporten

- Høy reallønnsvekst i 2012
 - 4 prosent nominell lønnsvekst
 - 0,8 prosent KPI-vekst førte til høy reallønnsvekst
 - Jevn lønnsvekst mellom områder
- Lønnsoverhenget til 2013 anslås til 1³/₄ prosent
- Utvalget anslår en vekst i konsumprisene fra 2012 til 2013 på om lag 1,5 prosent
- God konkurranseevne for landet – kostnadsproblem for industrien
- Makroøkonomiske utsikter
 - Moderat vekst i norsk økonomi og fortsatt lav ledighet
 - Fortsatt stor usikkerhet internasjonalt